

De raad van de gemeente Tholen

Tholen, 3 oktober 2023

Onderwerp: Voorstel tot vaststelling van de 1^e begrotingswijziging voor het begrotingsjaar 2024.

Geachte raad,

Aanleiding en probleemstelling

De programmabegroting 2024-2027 laat een overschot zien van € 9.413, terwijl de meerjarenraming sluit met een overschot van € 825.150 (2025), een tekort van € 323.026 (2026) en een tekort van € 224.723 (2027). De raming van de uitkering uit het gemeentefonds is in de aangeboden ontwerp-begroting gebaseerd op de meicirculaire 2023. Recent hebben we de septembercirculaire 2023 ontvangen. Deze circulaire laat een gunstig beeld zien.

Doelstellingen en gewenste resultaten

De financiële gevolgen van de septembercirculaire 2023 en enkele andere mutaties verwerken in de 1^e begrotingswijziging voor het begrotingsjaar 2024.

Kaders

De stijging van de uitkering gemeentefonds op basis van de septembercirculaire 2023 wordt met name veroorzaakt door loon-prijsontwikkelingen en volume-ontwikkeling. De circulaire geeft nog geen duidelijkheid omtrent de discussie tussen het Rijk en de VNG over het ravijn vanaf 2026 van circa € 3 miljard. In de programmabegroting 2024 hebben we in de jaren 2024 en 2025 daarom voor gemiddeld € 3,5 miljoen aan maatregelen getroffen op incidentele, projectmatige basis. Was er geen sprake geweest van bovengenoemd ravijn, dan hadden we deze maatregelen zeer waarschijnlijk voor een groot deel structureel ingezet. Verder zijn een aantal belangrijke ontwikkelingen nog niet in de programmabegroting 2024 verwerkt. Daarom stellen wij voor om uiterst voorzichtig met de positieve saldi op grond van deze 1^e begrotingswijziging 2024 om te gaan en pas bij de behandeling van de kadernota 2025, in de veronderstelling dat er een nieuw kabinet is met concreet uitgewerkte plannen, een integrale afweging te maken.

Varianten

Ten aanzien van het gemeentefonds ontvangen we van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) jaarlijks drie circulaire, in mei, september en december. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, de septembercirculaire de vertaling van de Miljoenennota en de decembercirculaire rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

Accressen

De jaarlijkse toename of afname van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt het accres genoemd, en wordt uitgedrukt in een percentage. Het accres is gesplitst in een volume- en een nominaal deel. Sinds de meicirculaire 2022 is het volume-deel bevroren tot en met 2025. Vooruitlopend op een nieuwe financieringssysteem heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar gesteld in 2026. Het volume-deel stond hiermee vast tot en met 2026.

Bij de Voorjaarsnota 2023 is dit bedrag vanaf 2027 structureel gemaakt en is besloten om de volume-ontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Deze volume-ontwikkeling was echter nog niet in de meicirculaire 2023 verwerkt. We hadden daarom een stelpost in de kadernota 2024 opgenomen van € 600.000.

Gezien de met grote meerderheid aangenomen resolutie (Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief) op de Algemene Ledenvergadering van de VNG van 14 juni jl. en het naar aanleiding van deze resolutie door de VNG uitgewerkte begrotingsadvies, hebben we deze stelpost in de primitieve begroting 2024 geschrapt. Het begrotingsadvies van de VNG luidde immers om voor de jaarschijven 2024 en 2025 een sluitende begroting te presenteren en de ramingen voor 2026 en 2027 in beeld te brengen in de vorm van een realistische begroting.

In de septembercirculaire 2023 is de volume-ontwikkeling inmiddels wel verwerkt. De nieuwe financieringssysteematiek is in de Miljoenennota 2024 uitgewerkt. De indexatie voor het volumedeel wordt vanaf 2027 gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Vanaf 2027 volgt de indexatie voor inflatie de prijs bbp van het lopend jaar. Voor de jaren tot en met 2026 geschiedt de indexatie voor inflatie nog op basis van de CPB-raming van de loonvoet sector overheid, index materiële overheidsconsumptie en overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% loonontwikkeling, 20% consumptie en 20% investeringen aangehouden.

Energietoeslag

Tijdens de augustusbesluitvorming van het kabinet is besloten om in 2023, evenals in 2022, nogmaals € 1.300 energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen uit te keren. De begroting voor het gemeentefonds zal hier nog op worden aangepast. De resterende middelen voor de energietoelage 2023 (€ 900 miljoen) zijn nog niet verwerkt, doordat de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet nog niet is goedgekeurd door de Tweede en Eerste kamer. Over de verdeling van deze middelen volgt nog nadere informatie.

Ontwikkeling uitkering gemeentefonds

De ontwikkeling van de uitkering gemeentefonds ziet er (o.b.v. septembercirculaire 2023) als volgt uit:

	2024	2025	2026	2027
Meicirculaire 2023	€ 53.875.000	€ 53.920.000	€ 49.338.000	€ 48.940.000
Septembercirculaire 2023	€ 54.465.000	€ 54.343.000	€ 49.567.000	€ 49.973.000
Vershil (+ = voordelig)	€ 590.000	€ 514.000	€ 229.000	€ 1.033.000

Saldi na 1^e begrotingswijziging 2024

De saldi van de programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 zien er als volgt uit:

	2024	2025	2026	2027
<i>Saldo primitieve begroting o.b.v. meicirculaire</i>	€ 9.000	€ 825.000	- € 323.000	- € 225.000
Mutatie uitkering gemeentefonds	€ 590.000	€ 514.000	€ 229.000	€ 1.033.000
Af; saldoneutraal ivm mutaties IU/DU's	- € 62.000	- € 62.000	- € 62.000	- € 62.000
Saldo inclusief mutaties o.b.v. septembercirculaire	€ 537.000	€ 1.277.000	- € 156.000	€ 746.000
<i>Overige mutaties programmabegroting:</i>				
* Externe rekenkamer: verhoging budget (N)	- € 10.000	- € 10.000	- € 10.000	- € 10.000
* Lagere opbrengst erfpacht (N)	- € 10.000	- € 10.000	- € 10.000	- € 10.000
* Vervallen kapitaallasten aanlegsteiger (V)	€ 72.000	€ 72.000	€ 72.000	€ 72.000
* Vervallen budget externe deskundigheid aanlegsteiger (V)	€ 50.000	-	-	-
* Inhuur motie Toerisme en recreatie, basis op orde (N)	- € 50.000	-	-	-
* Herdenking 80 jaar bevrijding (N)	- € 10.000	-	-	-
* Intensievere samenwerking Informatie (N)	- € 138.000	- € 130.000	-	-
* Hogere opbrengst onroerende-zaakbelastingen (V)	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000
* Hogere CAO-verplichtingen (N)	- € 180.000	- € 180.000	- € 180.000	- € 180.000
Totaal overige mutaties	- € 244.000	- € 226.000	- € 96.000	- € 96.000
Saldo programmabegroting na 1^e wijziging (+ = voordelig)	€ 293.000	€ 1.051.000	- € 252.000	€ 650.000

De overige mutaties worden hieronder toegelicht:

- Voor de externe rekenkamer moet rekening gehouden worden met een normbedrag van € 1,30 per inwoner. Dit komt neer op circa € 35.000 structureel en is € 10.000 hoger dan de raming, waarmee in de programmabegroting 2024 rekening gehouden is;
- Door verkoop van een tweetal in erfpacht uitgegeven gronden dalen de pachtopbrengsten met circa € 10.000 structureel;
- In uw raadsvergadering van 12 oktober 2023 heeft u besloten om de aanlegsteiger in de haven van Tholen niet te realiseren vanwege het ontbreken van maatschappelijk draagvlak, alsmede door het niet volledig kunnen voldoen aan een aantal van de gestelde kaders. Het investeringskrediet kan hierdoor afgeraamd worden. De kapitaallasten dalen hierdoor met € 72.000;
- Ook het incidentele budget van € 50.000 voor externe deskundigheid om Tholen verder voor te bereiden op de ontvangst van riviercruisepassagiers (zoals het ontwikkelen van arrangementen met ondernemers en het trainen van gidsen) kan door uw besluit vervallen;
- Voor het opstellen van een plan van aanpak om te komen tot een integrale strategische visie op toerisme en recreatie (motie Toerisme en recreatie, basis op orde) is voor inhuur van capaciteit een incidentele bijdrage benodigd van € 50.000;
- In oktober 2024 viert Tholen 80 jaar vrijheid. Voor de organisatie van de herdenking hebben we een bedrag van € 10.000 geraamd;
- Op initiatief van de directies van de deelnemers van ICTWBW is een plan van aanpak uitgewerkt om intensief samen te werken op het gebied van Informatie. Binnen ICTWBW is de samenwerking op 'techniek' belegd. Nu wordt voorgesteld om ook intensiever samen te werken op Informatievoorziening, Informatieveiligheid en Digitale volwassenheid van de deelnemende organisaties. Deze uitbreiding van samenwerking wordt niet bij ICTWBW belegd, maar wordt zo veel mogelijk met eigen mensen uit de deelnemende organisaties uitgevoerd. Om die capaciteit vrij te maken is de komende twee jaar een investering noodzakelijk. Voor Tholen gaat het om bedragen van € 138.000 en € 130.000 in 2024 en 2025;
- De geraamde baten onroerende-zaakbelastingen vallen op basis van de voorlopige prognose van Sabewa Zeeland € 32.000 hoger uit (door areaaluitbreiding);
- In afwachting van een nieuwe CAO voor 2024 hebben wij rekening gehouden met een stijging van de salarissen met € 650.000. We gaan nu uit van een extra stijging van € 180.000. De totale stelpost komt dan uit op € 830.000 en komt globaal neer op 5%.

Voorstel

Samenvattend stellen wij u voor om over te gaan tot vaststelling van de 1^e begrotingswijziging voor het begrotingsjaar 2024, waarbij wordt voorgesteld om:

- De mutaties voor het jaar 2024 te verwerken in de programmabegroting 2024, waardoor het saldo uitkomt op € 293.000 positief;
- De mutaties voor de jaren 2025 t/m 2027 te verwerken in de meerjarenraming, waardoor de saldi uitkomen op respectievelijk € 1.051.000 positief, € 252.000 negatief en € 650.000 positief.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Tholen,

J.K. Fraanje
secretaris

M.L.P. Sijbers
burgemeester